„Slyšte slovo Hospodinovo…“

Texty na tento týden

Nu 13,26–30; Jr 36,20–26; 2Pa 36,15.16; Mt 23,30–35; 1K 10,6–12

Úvodní text

„To, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků.“ (1K 10,11)

Dnes je velmi rozšířený názor, že důležitá je „moje pravda“ – tedy mé zkušenosti, myšlenky, potřeby, moje hranice a přesvědčení – ať už je tato pravda jakákoli. Podle tohoto přístupu je každá „pravda“ platná a měli bychom ji brát vážně. Co se však stane, když se naše pravdy, o kterých jsme hluboce přesvědčeni, dostanou do rozporu s Pravdou, Ježíšem Kristem, a s jeho Slovem?

Stane se to, že někteří lidé přijmou biblické pravdy a opustí své omyly, ale jiní se budou dál držet svých bludů. Jedni pod vlivem pravdy změní svůj život, druzí se proti ní postaví. Tak tomu bylo v lidských dějinách odedávna.

Bibličtí proroci byli často povoláni předávat poselství, která lidé nechtěli slyšet. Proto se setkávali s kritikou, byli vyloučeni ze společnosti, často jim hrozila smrt a někteří skutečně přišli o život (Žd 11,32–38). Navzdory tomu všemu věrní proroci ohlašovali Boží poselství, protože to, k čemu je Bůh vedl, pro ně nebylo otázkou osobní volby. Chápali, že přinášejí Božímu lidu pokyny, které zachraňují životy. Proto museli svěřená poselství předat bez ohledu na cenu, kterou za to sami zaplatili.

Osnova lekce

Tato lekce nás zve, abychom naslouchali prorockým varováním, která se v dějinách často setkávala s odmítnutím. Upozorňuje na nebezpečí pokrytectví, kdy lidé sice uctívají Boží posly, ale zároveň odmítají poselství, které přinášejí. Připomíná nám, že Boží slovo je neměnnou výstrahou pro každou generaci.

- Nu 14,1–4: Reptání proti vůdcům je ve skutečnosti vzpourou proti Bohu (neděle)
- Jr 36,27–29: Odmítnutí Božího poselství nezruší platnost Boží vůle (pondělí)
- 2Pa 36,15.16: Důsledky vytrvalého zesměšňování a odmítání prorockých varování (úterý)
- Mt 23,30–35: Pokrytectví farizeů v jejich vztahu k Božím prorokům (středa)
- 1K 10,6–12: Minulost jako varovný příklad pro závěr dějin (čtvrtek)

HNĚV VŮČI BOŽÍMU POSLOVI

[1]Celá pospolitost se pozdvihla; dali se do křiku a lid tu noc proplakal. [2]Všichni Izraelci reptali proti Mojžíšovi a Áronovi a celá pospolitost jim vyčítala: „Kéž bychom byli zemřeli v egyptské zemi nebo na této poušti! Kéž bychom zemřeli! [3]Proč nás Hospodin přivedl do této země? Abychom padli mečem? Aby se naše ženy a děti staly kořistí? Nebude pro nás lépe vrátit se do Egypta?“ [4]I řekli si vespolek: „Ustanovme si náčelníka a vraťme se do Egypta!“ (Nu 14,1–4)

Osobní studium

Mojžíš, Bohem vyvolený vůdce, znal radosti i bolesti spojené s vedením zástupu poušť při hledání zaslíbené země.

Přečti si text Nu 14,1–11. O co jde v těchto verších? Proč se lidé zlobili na Mojžíše a Árona?

Pozorné čtení ukazuje, že skutečným problémem nebyl Mojžíš ani Áron. Izraelci se ve skutečnosti bouřili proti Bohu, protože mu přestali důvěřovat. Mojžíš a Áron jako Boží představitelé se stali snadným terčem jejich nespokojenosti.

Touha po fyzickém i psychickém bezpečí patří k nejzákladnějším lidským potřebám. Když se cítíme ohroženi nebo když něco vnímáme jako hrozbu pro naši fyzickou či duševní pohodu, snadno podlehneme strachu. A strach se často mění v hněv nebo vede k nerozvážnému jednání.

Přečti si text Nu 13,26–30. Proč se Izraelité tak báli? Jak se je Káleb snažil povzbudit?

Izraelci měli oprávněné obavy z problémů, které je čekaly při obsazování zaslíbené země, ale „když se však člověk poddá nevíře, dává se tím pod vládu satanovu a nikdo neví, kam až ho zavede“. (PP 389; PP 286) Mojžíš jako vůdce lidu stál v této chvíli před mimořádně těžkým úkolem. Strach lidí přerostl v hněv vůči Mojžíšovi a Áronovi a nakonec v otevřenou vzpouru proti Bohu. Když si lidé hledali nové vůdce, kteří by nahradili ty vyvolené Bohem (Dt 34,10–12; Nu 14,4), Jozue a Káleb si roztrhli oděv a prosili lid, aby navzdory svým obavám důvěřoval Bohu: „Jestliže nám Hospodin bude přát, uvede nás do této země a dá nám ji. Je to země oplývající mlékem a medem. Nechtějte se přece bouřit proti Hospodinu. Nebojte se lidu té země. […] Nebojte se jich!“ (Nu 14,8.9).

Aplikace

Je snadné důvěřovat Bohu, když se nám všechno daří. Co však, když do našeho života vstoupí něco zlého? Co když důvěřovat Bohu znamená nepohodlí nebo potíže? Jak zvládáš takové situace? Co ti pomáhá nejvíc?

ZNIČENÉ POSELSTVÍ

[27]I stalo se k Jeremjášovi slovo Hospodinovo poté, když král spálil svitek se slovy, která zapsal Báruk z Jeremjášových úst: [28]„Znovu si vezmi jiný svitek a napiš na něj všechna předešlá slova, která byla na svitku předešlém, který Jójakím, král judský, spálil. [29]A Jójakímovi, králi judskému, řekni: Toto praví Hospodin: Ty jsi ten svitek spálil a řekl jsi: ‚Proč jsi na něm napsal, že určitě přitáhne babylónský král a přinese této zemi zkázu, takže v ní nebudou lidé ani dobytek?‘“
(Jr 36,27–29)

Osobní studium

Přečti si text Jr 36,20–26. Co se dělo na královském dvoře a jak vůdci reagovali na prorocké varování?

Jeremjáš byl Božím prorockým hlasem pro judský národ v době hrozící zkázy. Mnoho let Hospodin prostřednictvím Jeremjáše varoval Judu před svou nespokojeností s nimi a před tím, že si je podmaní Babylón a odvede je do vyhnanství (Jr 6,8–19; Jr 26). Hospodin se je snažil zachránit, ale oni by museli poslechnout.

Hříchů obyvatel Judska bylo mnoho. Šlo o zjevné hříchy, ve kterých setrvávali dlouho. Modloslužba, obětování dětí, cizoložství a útlak slabých se staly běžnou součástí života. To, co bylo v Božích očích zlem, začali lidé považovat za normální. Prorokova varování a výzvy tak zůstaly bez odezvy. Jak se Jeremjášova prorocká služba chýlila ke konci, Boží napomínání jeho zbloudilých dětí bylo stále intenzivnější a naléhavější. Hospodin toužil národ zachránit. V Jr 32 Bůh například říká Jeremjášovi, aby koupil pozemek a uschoval si listinu: „Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Opět se v této zemi budou kupovat domy, pole i vinice!“ (Jr 32,15).

Byla to láska, která Hospodina vedla k tomu, aby nechal Jeremjáše zapsat poslední výzvu k pokání a nápravě. Jójakímova reakce na toto poselství byla plná pohrdání Bohem, jeho poselstvím i jeho poslem.

Přečti si text Jr 36,27–31. Jak Bůh reagoval na Jójakímův akt vzdoru?

Někdy máme sklon věřit, že když odmítneme nebo zničíme Boží poselství nebo jeho posly, zmizí i samotné poselství. Naše neochota přijmout Boží prorocké slovo však nevymaže, to, co nám Bůh říká. Jen se znásobí postih nás a našich rodin kvůli naší vědomé ignoranci nebo vzpouře. Jeremjášovo proroctví o konci krále Jójakíma obsahuje vážné varování pro každého člověka (Jr 36,30.31): Přehlížením a odmítáním Božích varování se vystavujeme velkému nebezpečí, protože nakonec budeme sklízet následky svého hříchu a vzpoury.

Aplikace

Co se o Božím milujícím charakteru dozvídáme ze skutečnosti, že se vytrvale snažil oslovit svůj lid, a to i přes jeho vzdor?

ODMÍTÁNÍ BOŽÍHO POSELSTVÍ

[15]Hospodin, Bůh jejich otců, k nim nepřetržitě posílal své posly, protože měl soucit se svým lidem i se svým příbytkem. [16]Oni však Boží posly zesměšňovali, pohrdali jeho slovy a jeho proroky prohlašovali za podvodníky, takže Hospodinovo rozhořčení dolehlo na jeho lid a nebyl, kdo by ho zhojil. (2Pa 36,15.16)

Osobní studium

Lidé mohou na dar proroctví reagovat různým způsobem. Izraelci se během putování pouští otevřeně vzbouřili proti Mojžíšovi a Áronovi, když podlehli strachu z obyvatel zaslíbené země. O více než osm století později spálil král Jójakím svitek s Hospodinovým slovem v domnění, že tím zničí i samotné poselství. Ani jedna z těchto událostí však nebyla výjimkou. Dějiny Izraele i Judska jsou až na několik světlých okamžiků příběhem opakovaného odmítání Božích proroků.

Jak podle úvodního textu (2Pa 36,15.16) reagoval judský národ na poselství, která jim Bůh poslal prostřednictvím svých proroků? Jak nakonec Bůh zareagoval na chování Judska?

Jeremjáš působil jako prorok za vlády Jóšijáše, Jóachaza, Jójakíma, Jójakína i Sidkijáše. Babylónské království v čele s Nebúkadnesarem nyní stálo u bran Judska. Jeremjášova proroctví se postupně naplňovala, když na trůn nastoupil jednadvacetiletý Sidkijáš (2Pa 36,11). Bible o Sidkijášovi říká: „Dopouštěl se toho, co je zlé v očích Hospodina, jeho Boha. Nepokořil se před prorokem Jeremjášem a před výrokem Hospodinovým“ (2Pa 36,12).

Všimněme si, jak Bible popisuje Jeremjášův prorocký dar. Text ukazuje, že Jeremjáš tlumočil to, co Bůh řekl (2Pa 36,12). Přesto se Sidkijáš před prorokem nepokořil.

Jeremjáš byl zástupcem Hospodina a mluvil v jeho jménu – a to i přesto, že byl – podobně jako my všichni – jen hříšným člověkem. Jeremjáš nebyl jediný, kdo měl takové poslání. Po staletí Bůh posílal ke svému lidu proroky (Ex 3,15; Ž 105,26; Mal 3,1; Iz 6,8; Jr 25,4; Mt 11,13; L 11,49 atd.), protože „si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání“ (2Pt 3,9). Dějiny starověkého Izraele a Judska jsou příběhem neustálých Božích pokusů oslovit hřešící lid prostřednictvím zaslíbení o záchraně. Jen kdyby se rozhodli činit pokání…

V závěrečném období judských dějin se však Boží milost, zprostředkovaná Jeremjášovým hlasem, nesetkala s pokáním ani vírou, ale s posměchem, odmítáním a zatvrzelostí.

Aplikace

Vysmívali se Božím poslům, pohrdali Božími slovy a posmívali se jeho prorokům. My bychom se zcela určitě k ničemu takovému dnes nesnížili. Co myslíš?

POKRYTECTVÍ

30A říkáte: „Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.“ 31Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kdo zabíjeli proroky. 32Dovršte tedy činy svých otců! 33Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu? 34Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet a křižovat, budete je bičovat ve svých synagógách a pronásledovat z místa na místo, 35aby na vás padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše, syna Barachiášova, kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem. (Mt 23,30–35)

Osobní studium

Když se díváme na chyby lidí v minulosti, možná nás napadne: Něco takového bych já nikdy neudělal! Pokud jsme však k sobě upřímní, musíme připustit, že možná neděláme přesně to, co dělají ostatní, ale často se chováme podobně. Opakujeme podobné chyby a zavíráme oči před tím, co ve skutečnosti děláme. To je princip, který kritizoval i Ježíš: „Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra“ (Mt 7,5).

Na jakou důležitou, ale bolestnou skutečnost Ježíš poukazuje v úvodním textu (Mt 23,30–35)? Jaké varování bychom si měli z jeho slov odnést?

Z Ježíšových slov jasně vyplývá jeho postoj k farizeům. Byli přesvědčeni o své dokonalosti a odmítali připustit jakoukoli změnu. Právě v tom spočívalo jejich pokrytectví. Ježíš velmi rázně vystupoval proti jejich povýšeneckému vnímání náboženství. Ostře kritizoval duchovní „elity“ v dlouhých splývavých rouchách. Přirovnal je k obíleným hrobům plným kostí mrtvých (Mt 23,27.28). Farizeové nechtěli vyznat a opustit své hříchy, když jim byly hříchy ukázány, dokonce ani tehdy, když jim Ježíš znovu a znovu dával šanci činit pokání a být zachráněni.

Ježíš je otevřeně nazval „pokrytci“. Často zaznívala tato slova: „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci!“ (Mt 23,13.15.23.25.27).

Jejich život se vyznačoval hlubokým rozporem mezi tím, co učili, a tím, jak sami žili. Stejný rozpor se projevil také v jejich vztahu k prorokům. Byli přesvědčeni, že zkrášlováním a opatrováním hrobů proroků se hlásí k víře svých otců. Zároveň však odmítali přijmout poselství, které tito proroci hlásali – výzvu k pokání, poslušnosti a proměně života. Chtěli, aby je lidé vnímali ve spojení s mocí a vznešeností proroků, ale odmítli poselství těchto proroků. Při leštění hrobů a hrobek Božích služebníků si namlouvali, že oni by nikdy neprolili krev Božích poslů. A přece právě v té době plánovali vraždu někoho mnohem většího než proroka – samotného Mesiáše.

Aplikace

Co můžeme udělat pro to, aby v našem životě nedocházelo k něčemu podobnému? Můžeme se navenek tvářit pobožně, ale uvnitř být plni vzpoury, chamtivosti a nenávisti?

PRO NAŠE NAPOMENUTÍ

6To vše se stalo nám na výstrahu, abychom nezatoužili po zlém jako oni. 7A také nebuďte modláři jako někteří z nich, jak je psáno: „Usadil se lid, aby jedl a pil, a potom povstali k tancům.“ 8Ani se neoddávejme smilstvu jako někteří z nich, a padlo jich za jeden den třiadvacet tisíc. 9A také nechtějme zkoušet Pána, jako to dělali někteří z nich, a hynuli od hadího uštknutí, 10ani nereptejte jako někteří z nich, a byli zahubeni Zhoubcem. (1K 10,6–10)

Osobní studium

Ve Starém zákoně zaznívá mnoho závažných poselství, která reagují na špatné jednání Božího lidu. V nich Hospodin oslovuje svůj lid a nabízí nápravu a záchranu. Pro nás dnes mají sloužit jako poučení o tom, co se stane, když zůstaneme v postoji vzpoury proti Bohu.

Co říká úvodní text (1K 10,6–12) o událostech popsaných ve Starém zákoně?

V těchto verších Pavel propojuje minulost a přítomnost. Zkušenost starověkého Izraele se tak stává zkušeností církve, které jsme se po přijetí Ježíše jako Pána a Spasitele stali součástí (Ga 6,14–16).

Pavel objasňuje, že zkušenosti lidí s Bohem v minulosti – ať už jsou dobrým příkladem, nebo ne – bychom neměli přehlížet ani brát na lehkou váhu. Hospodin považuje minulé události za tak důležité, že je dal zaznamenat „nám na výstrahu, abychom nezatoužili po zlém jako oni“ (1K 10,6). Minulost nám často pomáhá lépe pochopit, co se odehrává v přítomnosti a co nás čeká v budoucnosti. Bůh říká, že nejsme odsouzeni k tomu, abychom opakovali chyby minulých generací. Potřebujeme však naslouchat Písmu a poselstvím, která dal Hospodin v minulosti lidem prostřednictvím svých proroků. Budeme-li tato poselství poslouchat, učit se z nich a řídit se jimi, půjdeme v životě po správné cestě. Písmo říká: „Věřte v Hospodina, svého Boha, a budete nepohnutelní; věřte jeho prorokům a bude vás provázet zdar“ (2Pa 20,20). Někteří lidé si představují „zdar“ tak, že budou mít krásné domy, rychlá auta, drahé oblečení a nejnovější modely telefonů. Přestože Bůh slibuje, že se o naše potřeby postará, záleží mu především na tom, aby se dařilo naší duši – minimálně tak, jak se nám daří v jiných oblastech (3J 1,2). Skutečná a trvalá duchovní plnost v křesťanském životě vyžaduje poslušnost.

Bůh neplýtvá slovy. Když mluví, jeho slova jsou stálá (Iz 40,8). My, „které zastihlo dokonání věků“ (1K 10,11; ČSP), je dostáváme k napomenutí. Pokud to platilo kdysi, o co vážněji bychom měli brát tato slova dnes.

Aplikace

Jaká poučení si můžeš vzít z příběhů o vzpouře a nevěře? Jak ti mohou pomoci vyhnout se podobným chybám?

PŘIJÍMÁNÍ A PŘEDÁVÁNÍ JEJÍCH POSELSTVÍ

Arthur White, vnuk Ellen G. Whiteové a bývalý ředitel Ellen G. White Estate, odhadoval, že jeho babička měla během svého života stovky vidění a prorockých snů. Některá vidění trvala jen několik minut, jiná několik hodin a mnohých z nich byla svědky velká shromáždění lidí. Při některých veřejných viděních měli možnost její stav pozorovat a zkoumat dokonce i ti, kteří k jejímu poslání přistupovali skepticky.

Podobně jako bibličtí proroci, i Ellen G. Whiteová zažívala během vidění nadpřirozené fyzické projevy. V roce 1868 James White podrobně popsal její stav během vidění. „Vůbec si neuvědomovala nic z toho, co se dělo kolem ní“, nedýchala, její svaly a klouby „ztuhly“. Přesto byly její pohyby a gesta „přirozené a ladné“ a oči měla otevřené. Po procitnutí z vidění dočasně neviděla, aniž by byl její zrak poškozen trvale. Nikdo nemohl ovlivnit, kdy vidění začne ani jak dlouho bude trvat, protože Ellen G. Whiteová jeho příchod zpravidla nečekala. (Viz James White, *Life Incidents*, 271–274.)

Stejně jako v biblických dobách, i reakce lidí na poselství byly různé. Někteří přijali Boží rady, jiní je odmítli. Ellen G. Whiteová to popsala následovně: „Bůh mě ustanovil, abych napomínala svůj lid. […] Protože na mě vložil toto těžké břemeno, budou ti, kterým je toto poselství určeno, odpovědní za to, jak se k němu postaví. […] Tuto nevděčnou službu jsem si nezvolila sama. Není to dílo, které by mi přinášelo přízeň nebo chválu lidí. […] Ve jménu a v síle svého Vykupitele budu dělat vše, co je v mých silách. Budu varovat, radit, napomínat i povzbuzovat podle vedení Božího Ducha, ať lidé budou naslouchat, nebo ne. Mým úkolem není zalíbit se sobě ani lidem, ale plnit vůli mého nebeského Otce, který mě pověřil touto službou.“ (4T 231.232)

Je zajímavé, že mnozí z těch, kdo její prorocká poselství odmítali, tak nedělali z teologických důvodů, ale spíše kvůli vlastní nedůvěře nebo osobním výhradám vůči Ellen G. Whiteové.

Přesto se Ellen G. Whiteová chovala velmi vstřícně k lidem, kteří o jejím prorockém daru pochybovali. Zdůrazňovala, že s takovými lidmi je třeba jednat s „velkou trpělivostí a bratrskou láskou…, dokud sami nezaujmou jasné stanovisko a nerozhodnou se buď pro, nebo proti“. (1T 328)

Ellen G. Whiteová byla přesvědčena, že skutečným důkazem pravosti jejího prorockého daru jsou poselství, která jí Bůh svěřil. Věřila, že lidé, kteří upřímně hledají pravdu, nakonec poznají, že její dar je pravý a autentický. Důvěřovala Bohu, že je na jejich cestě k hlubšímu poznání povede. Současně však napsala, že Bůh nám poskytl dostatek důkazů, „aby se naše víra přiklonila na stranu pravdy“. (4T 231)

Více informací naleznete na stránce https://whiteestate.org/absg/7.